EKSPOZITË

ME SKULPTURA TË AZIZ ISLAMAJT

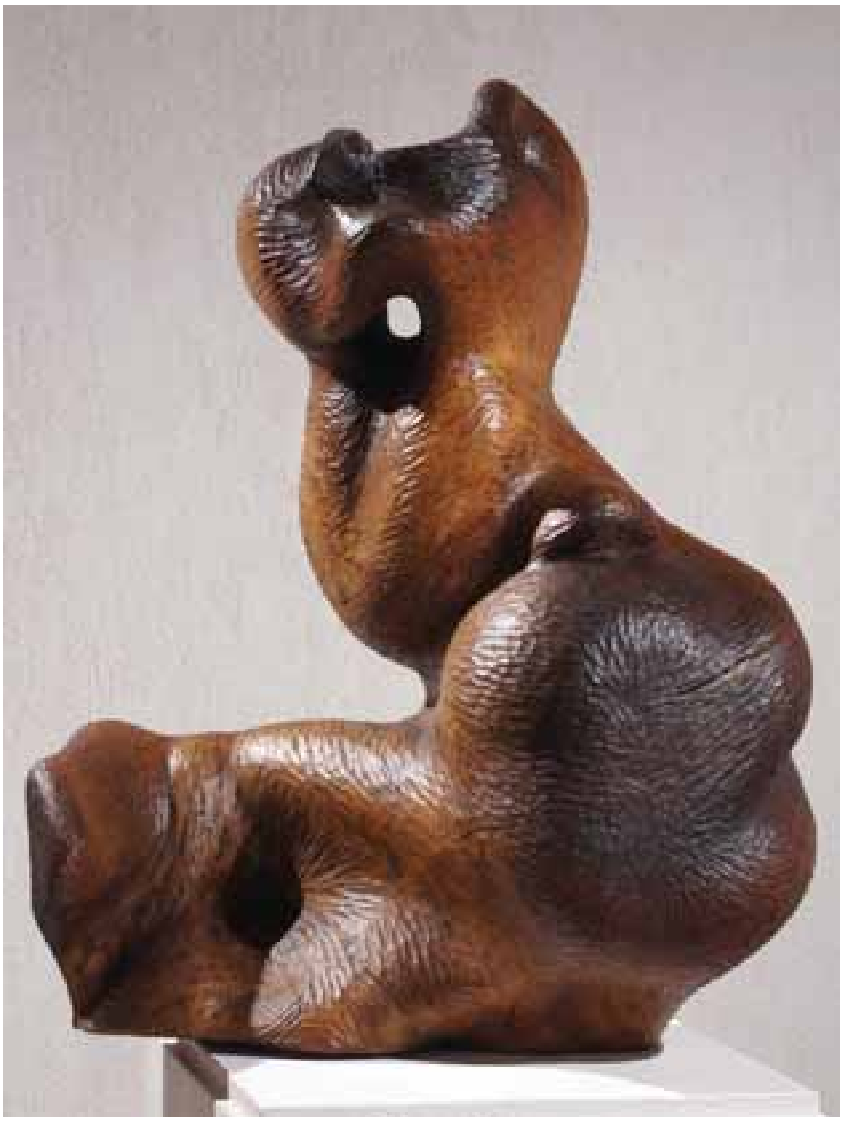

Botues:
Biblioteka Kombëtare dhe
Universitare e Kosovës

Drejtor:
Prof. dr. Sali Bashota

Dizajni

© 2007, BKUK

Prishtinë
2007

BIBLIOTEKA
KOMBËTARE
DHE UNIVERSITARE
E KOSOVËS

THE NATIONAL
AND UNIVERSITY
LIBRARY
OF KOSOVA

JAVA E BIBLIOTEKËS NË KOSOVË

16 - 21 PRILL 2007

AZIZ ISLAMAJ

DY BREZA NËPËR RRATHËT E KUJTESËS

(Për skulpturat e Aziz Islamajt dhe Agim Islamajt)

Mund të krijohet një rrëfenjë poetike krejtësisht e re apo madje një kallëzim çuditërisht i bukur për dy breza skulptorësh , për Babë e Bir, të cilët u nisën dalëngadalë t'i gdhendin Shpirtrat e tyre nëpër Plasat e Drurit dhe të Gurit, duke i ringjallur format e ekzistencës dhe të qëndresës përbrenda imazhit të një realiteti të përjetuar. Pra, është Atdheu, Koha, Hapësira, Ëndrra, Ideali etj., që projektohen fuqishëm në botën krijuese të këtyre dy skulptorëve, pikërisht aty ku valëvitet, sa herë, e ndodhura historike nëpër rrathët e kujtesës, nëpër rrathët e identitetit, nëpër rrathët e realitetit, për t'u shndërruar në formulë magjike të frymës njerëzore e nacionale.

Në botën e krijuese të këtyre skulptorëve, fuqizohet gjithmonë e njëjta dhembje e formësuar dhe e shformësuar përmes gjuhës universale të skulpturës, për të depërtuar në esencën e fakteve, aty ku edhe koncepti për atdheun dhe njeriun, përplaset bashkë me shëmbëllimet e fatit nëpërmjet trajtave të gdhendura, që gjësendet i shpirtëzojnë në virtyt, për të përcaktuar absoluten e simboleve të përfytyruara deri në pafundësi.

Derisa Aziz Islamaj, i vendos dhe i zhvendos pamjet e ekzistencës në variante dhe versione, pastaj i rikrijon figurat për "me i detyrue ato me andrrue tanë jetën", Agim Islamaj më shumë skicon a portretizon abstrakten përmes vijave të trasha ndërmjet realitetit dhe irrealitetit, për t'i ringjallur pasazhet e zjarrta për dhembjen, dëshpërimin, dashurinë, a më tutje për "me e pae ftyrën e ambël të njeriut".

Skulpturat e Aziz dhe Agim Islamajt, ndër të tjera, e vizionojnë gjenealogjinë e trungut të atdheut. Megjithatë, dheu është i njëjti, po edhe toka e djegur, hiri, zogu i vrarë apo fundja gjaku me profil lirie. Në skulpturat e Aziz Islamajt mbijetojnë shpirtrat, fytyrat, gjymtyrët apo madje edhe copëzat e gdhendura, ku krijohet harmonia estetike për të sajuar format e zogut, gruas, ekzistencës, atdheut, vendlindjes etj.

Variacionet apo motërzimet e gdhendjes së druve dhe gurëve, gjithsesi, për t'u bërë monument, sikur u ngjajnë fragmenteve lirike të një poeme të pambaruar, ku flitet për një parahistori, histori, realitet apo kur përmbyset bota e miteve dhe e iluzioneve.

Përputhjet simetrike në trupin e skulpturave, sikur e rizbulojnë nyjën e fatit, atëherë kur formësohet harku i ndjenjave dhe i përjetimeve apo formësohet meditimi dhe pastaj shënjohen: imazhi i çrëndomtësuar i figurave, mbetjet, mikpritja, pushtimi i hapësirës, varret, simbolet, tradita, humanizmi.

Aziz Islamaj e ka gdhendur vetminë e tij përbrenda atij zjarri imagjinar që e ndërton parabolën moderne dhe kohën e rikthyer në metaforë lirie apo në arketip shqiptar. Dialektika e formave të përsosura në skulpturat e Aziz Islamajt, ndër të tjera, shërben për të mësuar se si ndërtohen imazhet e qëndresës dhe se si përmbysen iluzionet groteske.

Ndërsa, Agim Islamaj i ka gdhendur meditimet e tij djaloshare, njëlloj si valët e shpirtit të tij, për të përfytyruar arsyen e një vezullimi të pambarimtë që po lind, i cili rrokulliset gjithmonë në një ceremoni të krismës së emrit të gdhendur si fat, që e ruan krenarinë e vet, edhe kur shënjohet jeta apo vdekja. Megjithatë, ndriçimi i formave të ekzistencës përmes vijave skulpturale, bëhet dashuri, mbrojtje, adhurim, sakrificë, pavdekësi.

Në kohën kur drurët e moçëm e prisnin dorën e skulptorëve që ata të flisnin me gjuhën e tyre, studioja e Azizit dhe Agimit digjet, bëhet shkrumb e hi. Tani prapë po rikthehet në jetë, pikërisht nga pjesët e ringjallura të kujtesës bashkë me dhembjen dhe mallin për motin e djegur në një kohë dhe në një vend.

Nga pikëshikimi im poetik veneroj se magjia e artit nis e shpërthen përbrenda botës së këtyre dy skulptorëve që i përkasin dy brezave, bashkë me shenjat e tyre të përveçme dhe autentike dhe rrëfenja mund të vazhdojë edhe në Kohën Tjetër, kur ringjallet e dëgjohet larg, shumë larg zhurma e krismave, qoftë kur gdhendet a skalitet edhe shkrumbi i mallit për botën e humbur, apo rruzullimi i shpirtit të tyre krijues në botën e përndritjeve estetike që prapë ribëhen, rishfaqen, rindërtohen.

Më në fund, Azizi dhe Agimi me skulpturën, gjithsesi, po bëjnë një ngadhënjim të veçantë, jo vetëm përbrenda artit të tyre...

Prishtinë, prill 2007 *Sali Bashota*

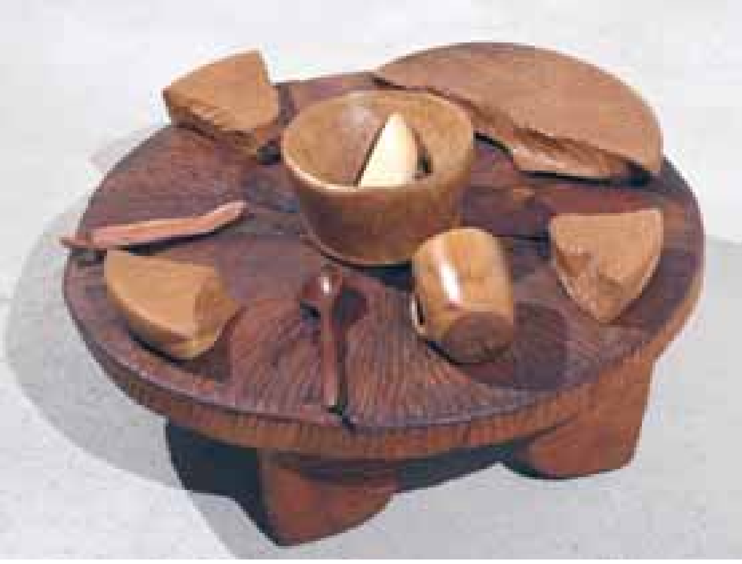

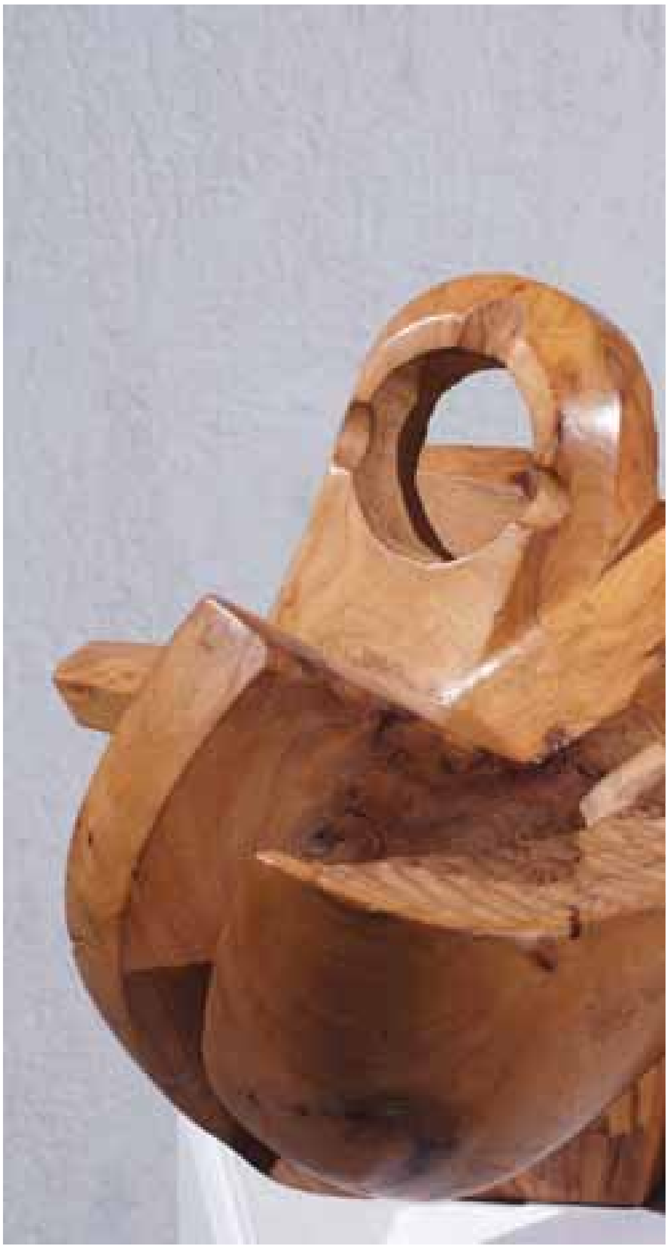

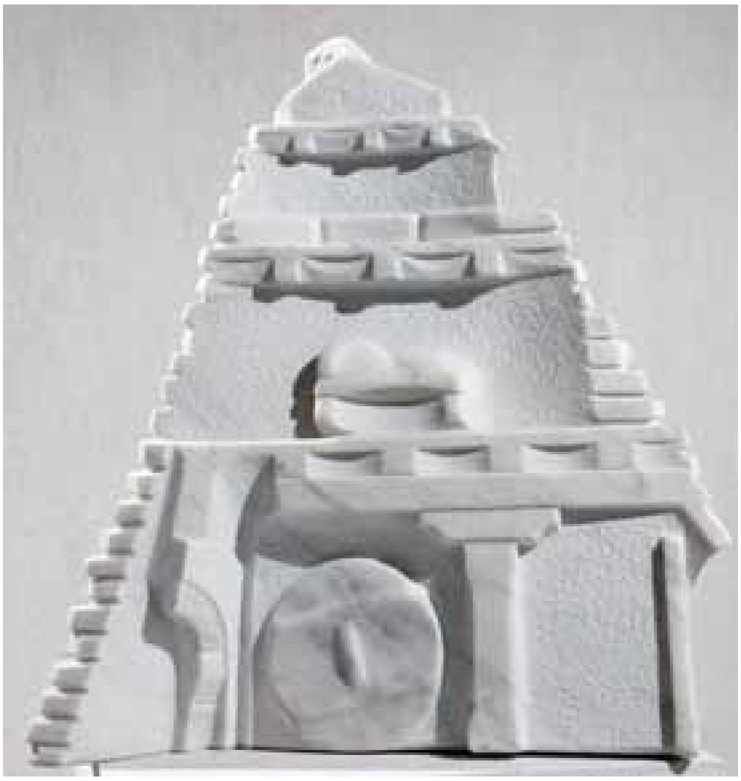

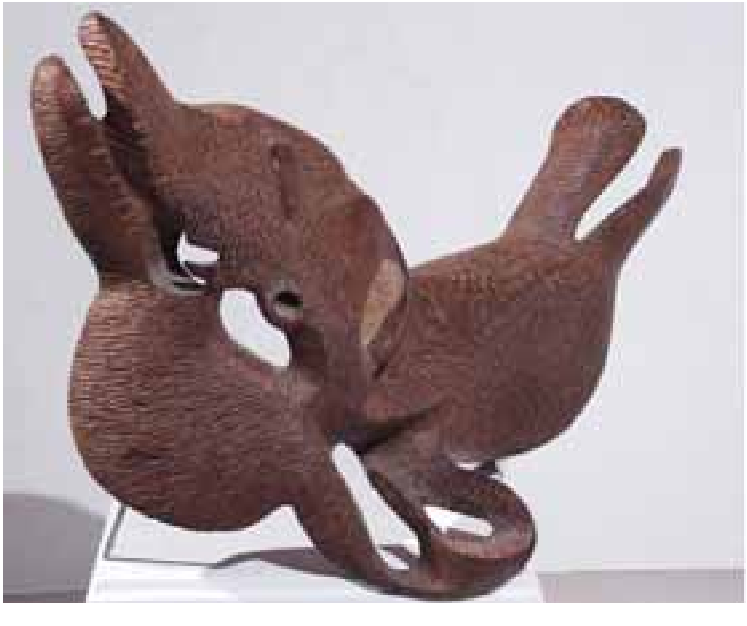

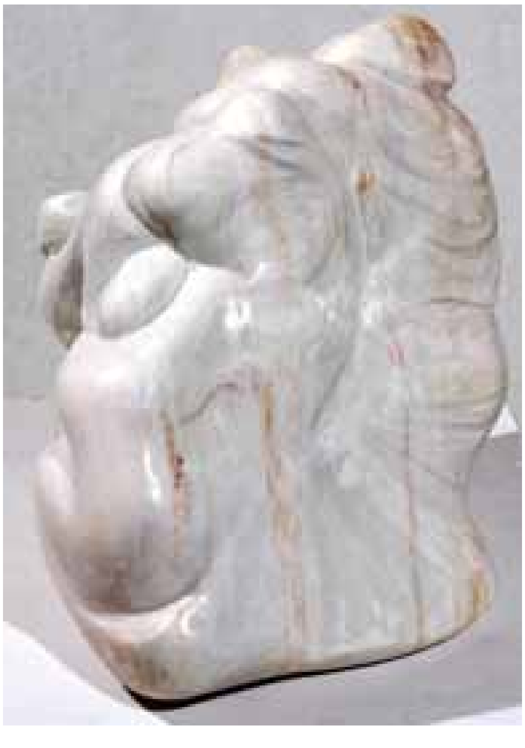

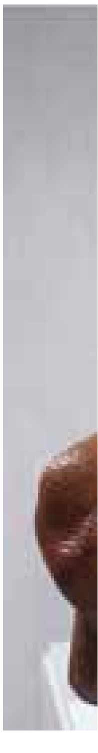

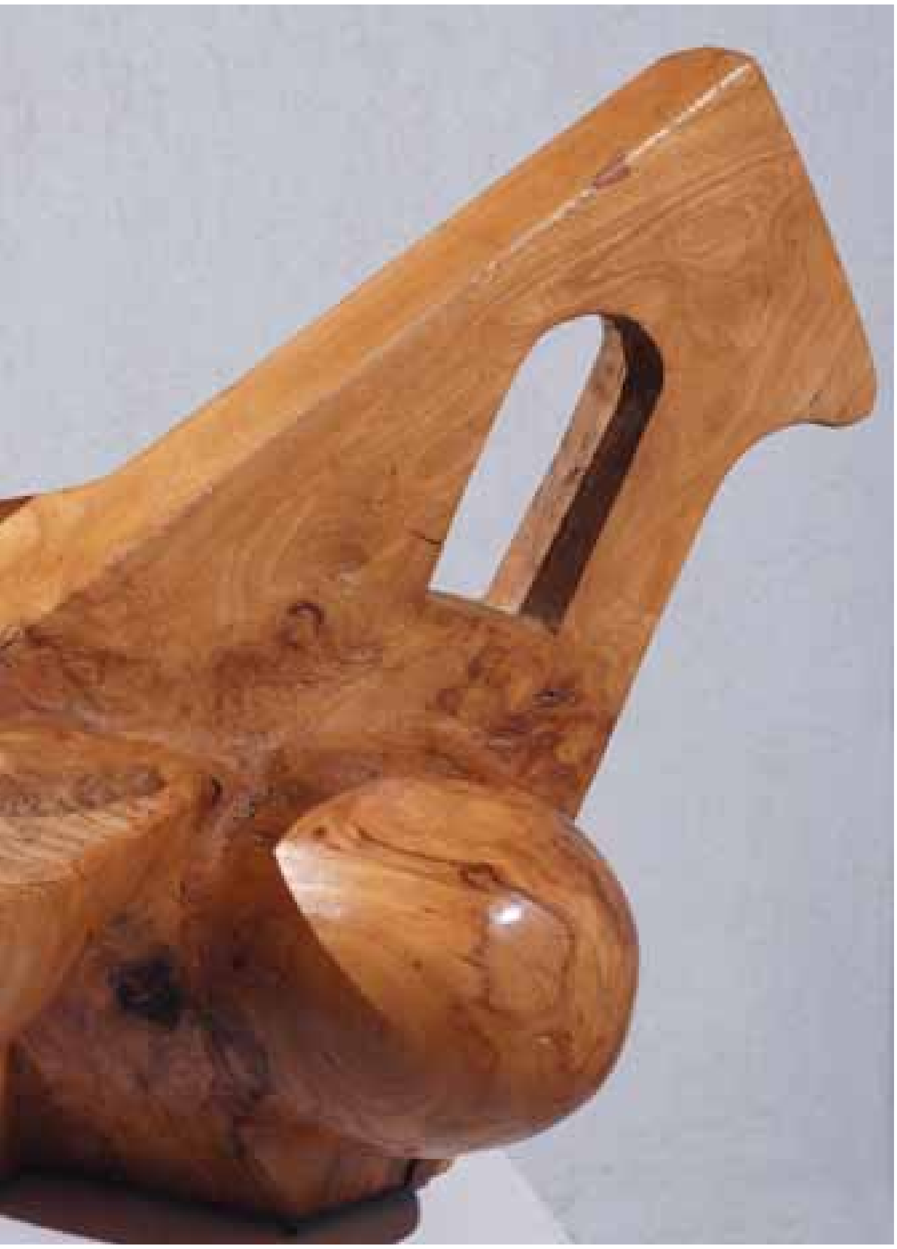

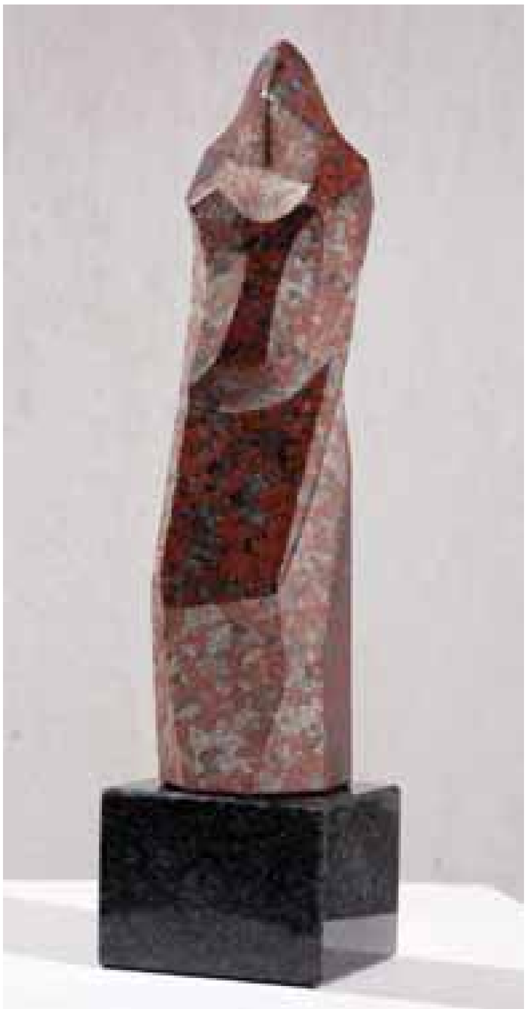

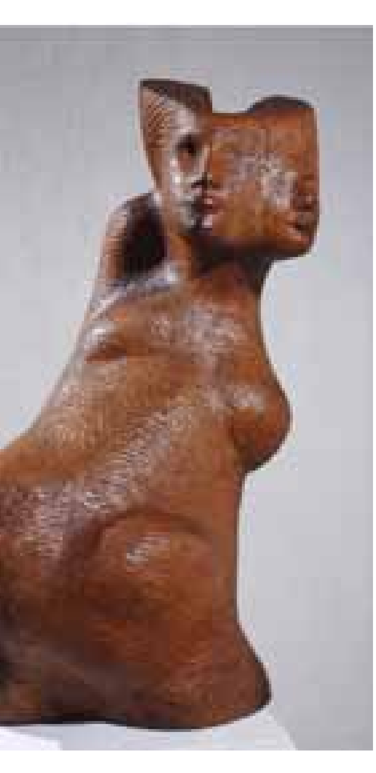

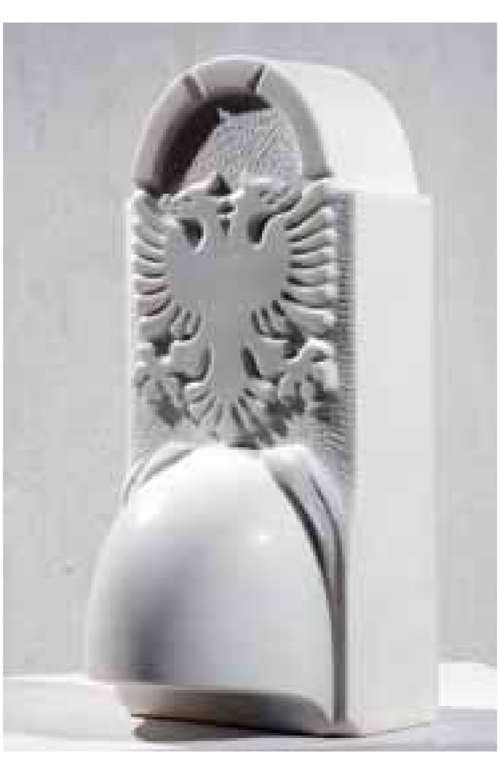

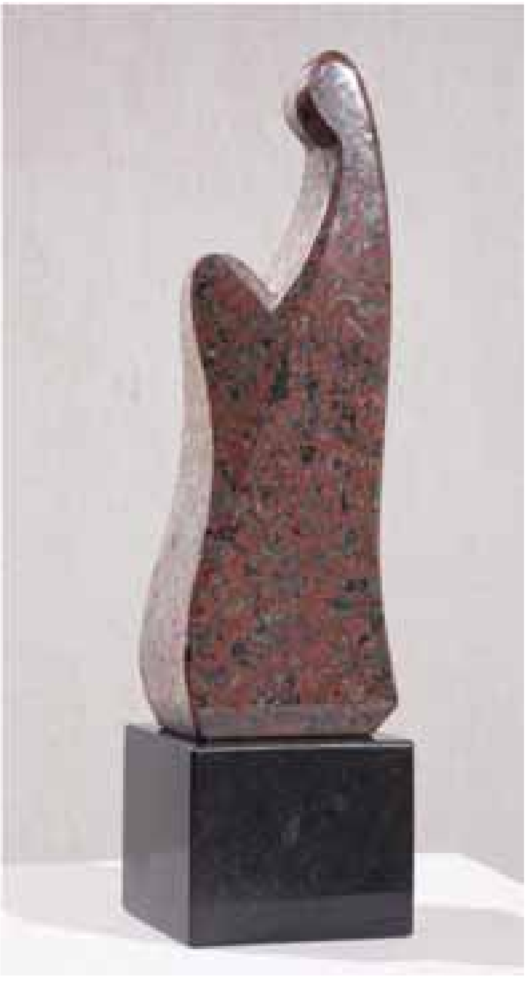

AZIZ ISLAMAJ

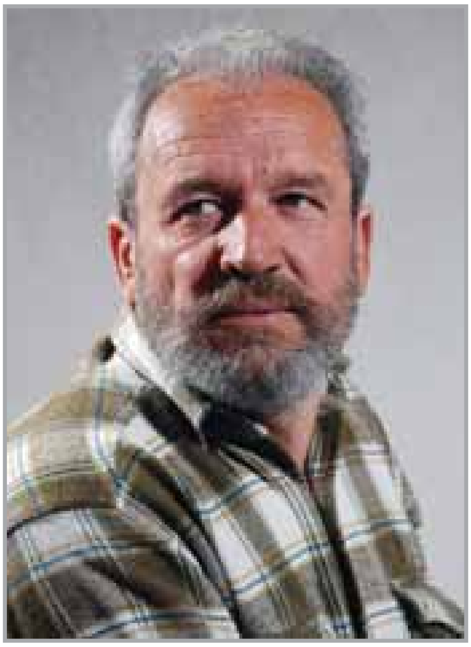

AZIZ ISLAMAJ

Autobiografia

Aziz Islamaj ka lindur më 20 prill 1952 në Murgë të komunës së Skenderajt.
Shkollën fillore e ka kryer në vendlindje, ndërsa Shkollën e Mesme të Artit në Pejë.
Më 1980, ka diplomuar në Akademinë e Arteve në Prishtinë, në klasën e profesor Agim Çavdërbasha. Studimet pasuniversitare i ka kryer në Prishtinë, po ashtu te i njëjti - profesori dhe skulptori i njohur i Kosovës Çavdërbasha.
Njëmbëdhjetë vjet punoi në arsim - mësimdhënës i artit.
Një kohë ka punuar kustos në Shtëpinë e Kulturës "Hasan Prishtina" në Skenderaj.
Gjatë vitit 1991 - 1997, ka qenë i larguar nga puna nga pushteti serb. Pas luftës - një kohë ka punuar drejtor komunal për Kulturë, Rini dhe Sport në Skenderaj. Tash është asistent-profesor në degën e Skulpturës në Fakultetin e Arteve.

Ekspozita personale

1982 - Drenas, Gjimnazi "Skënderbeu"
1986 - Skenderaj, Galeria e Shtëpisë së kulturës "Hasan Prishtina"
1990 - Shkup, Muzeu i Arteve Bashkëkohore
1990 - Prishtinë, Galeria e Arteve
1996 - Prizren, Galeria e Artit "Rada"
1999 - Prishtinë, Kafe Galeria "Koha"

Ekspozitat kolektive

1980 - Prishtinë, Ekspozita "Diploma '80", Galeria e Arteve
1981 - Prishtinë, Ekspozita "Revolucioni rrjedh", Galeria e Arteve
1982 - Prishtinë, Ekspozita vjeshtore e SHAF të Kosovës, Galeria e Arteve
1983 - Prishtinë, Ekspozita "25 vjetori i SHAF të Kosovës", Galeria e Arteve
1983 - Prishtinë, Salloni X Pranveror i Kosovës, Galeria e Arteve
1983 - Prishtinë, Ekspozita vjeshtore e SHAF të Kosovës, Galeria e Arteve
1985 - Prishtinë, Ekspozita vjeshtore e SHAF të Kosovës, Galeria e Arteve
1986 - Prishtinë, Salloni XIII Pranveror i Kosovës, Galeria e Arteve
1987 - Prishtinë, Salloni XIV Pranveror i Kosovës, Galeria e Arteve
1988 - Prishtinë, Ekspozita vjeshtore e SHAF të Kosovës, Galeria e Arteve
1989 - Prishtinë, Salloni XVI Pranveror i Kosovës, Galeria e Arteve
1990 - Prishtinë, Salloni XVII Pranveror i Kosovës, Galeria e Arteve
1991 - Prishtinë, Salloni XVIII Pranveror i Kosovës, Galeria e Arteve
1996 - Prizren, Galeria e Artit "Rada"
1998 - Prishtinë, Ekspozita vjeshtore e SHAF të Kosovës, "Hani i 2 Robertëve"
2000 - Prishtinë, Salloni i Nëntorit, Galeria e Arteve
2000 - Prishtinë, Simboli i Paqes, Galeria e Arteve
2001 - Prishtinë, Salloni i Nëntorit, Pallati i Rinisë
2004 - Prishtinë, Dita e Çlirimit, Muzeu i Kosovës
2005 - Prishtinë, Salloni i Nëntorit, Galeria e Arteve
2006 - Prishtinë, Dita e Prishtinës, Muzeu i Kosovës
2006 - Prishtinë, Shpërblimi i Sallonit të 33-të të nëntorit, Galeria e Arteve
2007 - Prishtinë, Rrugët e Lirisë e SHAF të Kosovës, Muzeu i Kosovës.

Shpërblimet

1980 - Prishtinë, Shpërblimi i Akademisë së Arteve "Diploma '80"
1981 - Prishtinë, Shpërblimi blerës për skulpturë i Galerisë së Arteve
1988 - Prishtinë, Shpërblimi i SHAF të Kosovës në ekspozitën vjeshtore
1990 - Prishtinë, Shpërblimi i Sallonit Pranveror të arteve figurative dhe Aplikative të Kosovës.

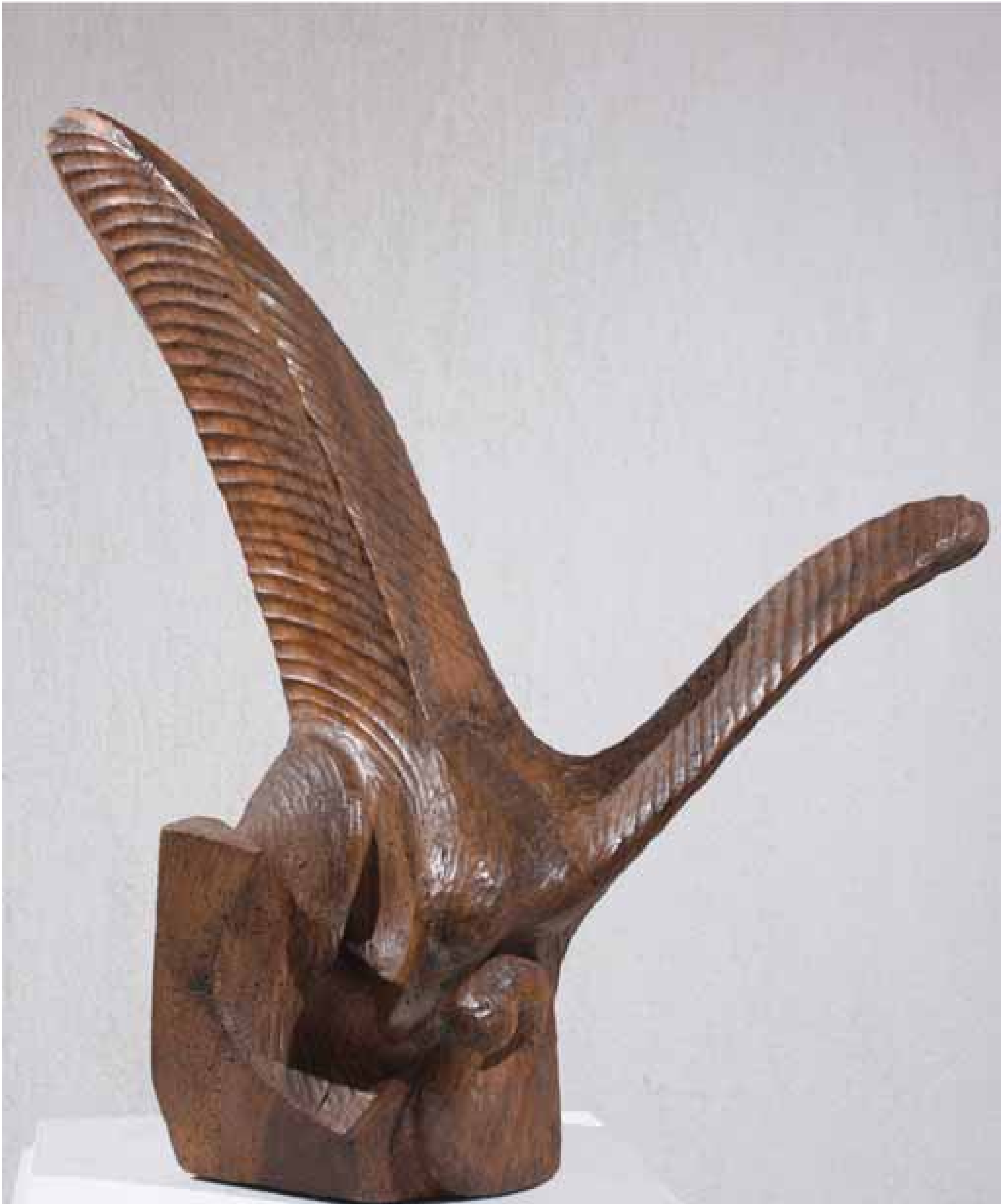Për punën krijuese të skulptorit Aziz Islamaj kanë shkruar edhe artistë dhe kritikë të artit, si: Mustafa Ferizi, Vesta Nura, Mehmet Kajtazi, Nebi Muriqi, Rexhep Goçi, Prof. dr. Hivzi Muharremi, Dr. Skender Boshnjaku etj.